

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน นักศึกษาและผู้ประกอบการเกี่ยวกับการพัฒนารายวิชาออกแบบนิเทศศิลป์ โปรแกรมศิลปกรรม ระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Study) โดยกำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัยไว้ดังนี้

1. การกำหนดกลุ่มตัวอย่างประชากร
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. การเขียนรายงานการวิจัย

การสำรวจครั้งนี้ มุ่งสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนารายวิชาออกแบบนิเทศศิลป์ โปรแกรมศิลปกรรม ระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏ จากผู้เกี่ยวข้องคือ อาจารย์ผู้สอน นักศึกษา และผู้ประกอบการ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงเนื้อหา และแนวทางในการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งการผลิตเอกสารตำราสำหรับรายวิชาออกแบบนิเทศศิลป์ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้วางแผนขั้นตอนในการดำเนินงานดังนี้

1. สืบค้นและศึกษาข้อมูลพื้นฐานจากเอกสารและกรอบของการวิจัย
2. กำหนดกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากร
3. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย
4. ปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. ทดลองเครื่องมือ (Try Out)
6. นำแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามที่ทดลองใช้มาปรับปรุงแก้ไข
7. นำแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไปใช้กับกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากร

8. เก็บรวบรวมข้อมูล
9. วิเคราะห์ข้อมูล
10. เขียนรายงานการวิจัย และอภิปรายผลเสนอแนะ

1. สํารวจและศึกษาข้อมูลพื้นฐานจากเอกสารและกรอบของการวิจัย

1. สํารวจข้อมูลพื้นฐานจากเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนวิชาต่าง ๆ

2. ศึกษาหลักสูตรวิชาออกแบบนิเทศศิลป์ ในด้านคำอธิบายรายวิชา วัตถุประสงค์ เนื้อหารายวิชา การจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล

2. กำหนดกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากร

1. กลุ่มอาจารย์ผู้สอน คือกลุ่มประชากรที่เป็นอาจารย์ผู้สอนสาขาออกแบบนิเทศศิลป์ รวม 12 คน โดยมีคุณสมบัติคือ เน้นอาจารย์ผู้สอนในวิชาออกแบบนิเทศศิลป์ 1 หรือ สอนในวิชานิเทศศิลป์ 2 ในสถาบันราชภัฏที่เปิดสอนในวิชาดังกล่าว และมีประสบการณ์การสอนอย่างน้อย 2 ปี

2. กลุ่มนักศึกษา คือกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ผ่านการศึกษาในโปรแกรมศิลปกรรม สาขาออกแบบนิเทศศิลป์ในสถาบันราชภัฏที่เปิดสอน และนักศึกษาต้องผ่านการศึกษาในรายวิชาออกแบบนิเทศศิลป์ 1 และ 2 ทั้งสองวิชา จำนวนทั้งสิ้น 800 คน ผู้วิจัยได้สุ่มตัวอย่างประกอบแบบง่ายจำนวน 200 คน (ร้อยละ 25 ของประชากรทั้งหมด)

3. กลุ่มผู้ประกอบการ คือกลุ่มประชากรที่เป็นผู้ประกอบการในสาขาวิชาชีพออกแบบนิเทศศิลป์ มีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งคือ เป็นผู้อำนวยการฝ่ายสร้างสรรค์ ผู้อำนวยการฝ่ายศิลป์ ผู้จัดการหรือเจ้าของกิจการที่ประสบการณ์ทำงานอย่างน้อย 5 ปี และมีนักศึกษาที่จบจากสถาบันราชภัฏในสายออกแบบนิเทศศิลป์ ปฏิบัติงานอยู่จำนวน 12 คน จากบริษัทโฆษณา 4 แห่ง บริษัทกราฟิคเฮ้าส์ 4 แห่ง และบริษัทออกแบบ 4 แห่ง

3. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

3.1 แบบสัมภาษณ์แบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ

3.1.1 กลุ่มอาจารย์ผู้สอน โดยมีคุณสมบัติคือ เน้นอาจารย์ผู้สอนในรายวิชา

ออกแบบนิเทศศิลป์ 1 หรือรายวิชาออกแบบนิเทศศิลป์ 2 ในสถาบันราชภัฏที่เปิดสอน รายวิชาดังกล่าวอย่างน้อย 2 ปี รวมกลุ่มตัวอย่างประชากรจำนวน 12 ท่าน (ดูรายชื่อในภาคผนวก ง.)

3.1.2 กลุ่มผู้ประกอบการ โดยมีคุณสมบัติคือ เป็นผู้อำนวยการฝ่ายสร้าง-สรรค์ ผู้อำนวยการฝ่ายศิลป์ ผู้จัดการหรือเจ้าของกิจการในสายวิชาชีพออกแบบนิเทศศิลป์ มีประสบการณ์ทำงานอย่างน้อย 5 ปี และมีนักศึกษาที่จบจากสถาบันราชภัฏ ในสายออกแบบนิเทศศิลป์ปฏิบัติงานอยู่ด้วย รวมกลุ่มประชากร จำนวน 12 ท่าน จากบริษัทโฆษณา 4 แห่ง บริษัทกราฟิคเฮ้าส์ 4 แห่งและบริษัทออกแบบ 4 แห่ง (ดูรายชื่อในภาคผนวก จ.)

3.2 แบบสอบถามสำหรับนักศึกษา

โดยมีคุณสมบัติเน้นนักศึกษาในโปรแกรมศิลปกรรม สาขาออกแบบนิเทศศิลป์ในสถาบันราชภัฏที่เปิดสอนและนักศึกษาต้องผ่านการศึกษาในรายวิชาออกแบบนิเทศศิลป์ 1 และ 2 ทั้งสองวิชา จำนวนทั้งสิ้น 200 คน หรือร้อยละ 25 ของประชากรทั้งหมด

4. ปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

นำแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบแก้ไขให้ข้อเสนอแนะ เพื่อปรับปรุงแก้ไข

5. นำแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามไปให้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแก้ไข เพื่อให้มีความเหมาะสมชัดเจนและถูกต้องแล้วนำไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างได้แก่ อาจารย์จำนวน 1 คน นักศึกษาจำนวน 8 คน และผู้ประกอบการจำนวน 1 คน

เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขข้อผิดพลาดให้สมบูรณ์ก่อนนำไปใช้จริง

การเลือกกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิหรือกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Experts) ให้กำหนดเกณฑ์คุณสมบัติไว้ดังนี้ คือ เป็นอาจารย์ผู้สอนวิชาออกแบบนิเทศศิลป์หรือออกแบบในสถาบันอุดมศึกษา ที่มีประสบการณ์ในการสอนอย่างน้อย จำนวน 10 ปี จำนวน 5 ท่าน (ดูรายชื่อในภาคผนวก ค.)

6. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 2 ชุดคือ

1. แบบสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอน แบ่งออกเป็น 4 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลจุดประสงค์ของโปรแกรมศิลปกรรมและรายวิชาออกแบบนิเทศศิลป์ 1 และ 2

ตอนที่ 2 สถานภาพของอาจารย์ผู้สอน

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน ตามกรอบของการพัฒนาหลักสูตรและรายวิชา
4 ด้าน ตามทฤษฎีของสังัด อุทรานันท์ (2532) คือ ด้านวัตถุประสงค์ วิชาออกแบบนิเทศศิลป์ 1
จำนวน 2 ข้อ วิชาออกแบบนิเทศศิลป์ 2 จำนวน 4 ข้อ ด้านเนื้อหาวิชาออกแบบนิเทศศิลป์ 1
จำนวน 4 ข้อ วิชาออกแบบนิเทศศิลป์ 2 จำนวน 4 ข้อ ด้านการจัดการเรียนการสอนวิชาออกแบบ
นิเทศศิลป์ 1 จำนวน 5 ข้อ รายวิชาออกแบบนิเทศศิลป์ 2 จำนวน 7 ข้อ ด้านการประเมินผล
รายวิชาออกแบบนิเทศศิลป์ 1 จำนวน 5 ข้อ และรายวิชาออกแบบนิเทศศิลป์ 2 จำนวน 11 ข้อ
ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายเปิด (Open Ended) และแบบเลือกตอบ (Multiple Choice)

2. แบบสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ แบ่งออกเป็น 4 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลจุดประสงค์ของโปรแกรมศิลปกรรม และรายวิชาออกแบบนิเทศศิลป์ 1
และ 2

ตอนที่ 2 สถานภาพของผู้ประกอบการ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของผู้ประกอบการ ตามกรอบของการพัฒนาหลักสูตรและรายวิชา
4 ด้าน ตามทฤษฎีของสังัด อุทรานันท์ (2532) คือ ด้านวัตถุประสงค์รายวิชาออกแบบนิเทศศิลป์
1 และ 2 4 ข้อ ด้านเนื้อหาวิชา 7 ข้อ ด้านการจัดการเรียนการสอน 4 ข้อ ด้านการประ-
เมินผล 3 ข้อ ลักษณะคำถามเป็นแบบอัตราส่วนการประเมินค่า (Rating Scale) แบบปลายเปิด
(Open Ended) และแบบเลือกตอบ (Multiple Choice)

แบบสอบถามนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประกอบ แบ่งออกเป็น 4 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลจุดประสงค์ของโปรแกรมศิลปกรรมและรายวิชาออกแบบนิเทศศิลป์ 1
และ 2

ตอนที่ 2 สถานภาพของนักศึกษา

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของนักศึกษา ตามกรอบของการพัฒนาหลักสูตรและรายวิชา 4
ด้าน ตามทฤษฎีของสังัด อุทรานันท์ (2532) คือด้านวัตถุประสงค์วิชาออกแบบนิเทศศิลป์ 1
จำนวน 12 ข้อ วิชาออกแบบนิเทศศิลป์ 2 จำนวน 9 ข้อ ด้านเนื้อหาวิชาออกแบบนิเทศศิลป์ 1
จำนวน 5 ข้อ วิชาออกแบบนิเทศศิลป์ 2 จำนวน 5 ข้อ ด้านการจัดการเรียนการสอนวิชาออกแบบ

นิเทศศิลป์ 1 และ 2 จำนวน 14 ข้อ ด้านการประเมินผล จำนวน 14 ข้อ ลักษณะคำถามเป็นแบบ
ประเมินค่า (Rating Scale)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยนําหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย ไปขอความร่วมมือในการสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนผู้ประกอบการ โดยนัดวัน เวลาและสถานที่ที่จะสัมภาษณ์กลุ่มประชากร (วันที่สัมภาษณ์ดูในภาคผนวก ง. และ จ.)
2. การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการโดยนําหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย ไปขอความร่วมมือจากอาจารย์ผู้สอน เพื่อแจกแบบสอบถามกับกลุ่มนักศึกษาที่เป็นประชากรตัวอย่าง และผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลจากการสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนนำมาวิเคราะห์ดังนี้
 1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของอาจารย์ผู้สอน วิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage)
 2. ข้อมูลจากคำถามแบบปลายเปิด (Open Ended) นำมาสรุปและอภิปรายผลในรูปความเรียง ตามลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย
 3. ข้อมูลจากคำถามแบบเลือกตอบ (Multiple Choice) นำมาวิเคราะห์ในลักษณะแจกแจงความถี่ โดยใช้ตารางประกอบคำบรรยาย
2. ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ นำมาวิเคราะห์ดังนี้
 1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ประกอบการ วิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage)
 2. ข้อมูลจากคำถามแบบประเมินค่า (Rating Scale) นำมาวิเคราะห์ค่า

มัชฌิมเลขคณิต (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำมาเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

3. ข้อมูลจากคำถามแบบเลือกตอบ (Multiple Choice) นำมาวิเคราะห์ในลักษณะแจกแจงความถี่ โดยใช้ตารางประกอบคำบรรยาย

4. ข้อมูลจากคำถามแบบปลายเปิด (Open Ended) นำมาสรุปและอภิปรายผลในรูปความเรียงตามลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย

3. ข้อมูลจากแบบสอบถามนักศึกษา

ข้อมูลจากแบบสอบถามนักศึกษานิเทศกรรม แผนกวิชาออกแบบนิเทศศิลป์ ที่ฝ่ายการศึกษาวิชาออกแบบนิเทศศิลป์ 1 และ 2 นำมาวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของนักศึกษา วิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage)

2. ข้อมูลจากคำถามแบบประเมินค่า (Rating Scale) นำมาวิเคราะห์ค่ามัชฌิมเลขคณิต (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำมาเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

กำหนดน้ำหนักของความคิดเห็น เกี่ยวกับการพัฒนารายวิชาออกแบบนิเทศศิลป์ไว้ 5 ระดับดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	คะแนนเท่ากับ	5
เห็นด้วย	คะแนนเท่ากับ	4
ไม่แน่ใจ	คะแนนเท่ากับ	3
ไม่เห็นด้วย	คะแนนเท่ากับ	2
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	คะแนนเท่ากับ	1

เมื่อได้ค่าเฉลี่ยแล้ว นำมาแปลงความหมายโดยถือเกณฑ์ ดังนี้

4.50 - 5.00	หมายถึง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
3.50 - 4.49	หมายถึง	เห็นด้วย

- 2.50 - 3.49 หมายถึง ไม่แน่ใจ
 1.50 - 2.49 หมายถึง ไม่เห็นด้วย
 1.00 - 1.49 หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

3. ข้อมูลที่เป็นคำถามแบบปลายเปิด นำเสนอในรูปแบบความเรียงตามลำดับความถี่
 4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

$$1. \text{ ค่าร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม} \times 100}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}}$$

$$2. \text{ ค่ามัชฌิมเลขคณิต } (\bar{x}) = \frac{\sum fx}{N}$$

\bar{x} แทนค่ามัชฌิมเลขคณิต

$\sum fx$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนคนในกลุ่มประชากร

3. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จากสูตร (ประกอบ กรรณสูต

2535)

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum fX^2}{N} - \left(\frac{\sum fX}{N}\right)^2}$$

S.D.	=	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N	=	จำนวนตัวอย่างประชากร
Σfx	=	ผลรวมของผลคูณระหว่างคะแนนกับความถี่
Σfx^2	=	ผลรวมของผลคูณระหว่างคะแนนกำลังสองกับความถี่

การสรุปผลและการเขียนรายงานผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้รับรวบรวมได้มา เขียนรายงานการวิจัยดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามทุกกลุ่ม นำผลการวิเคราะห์ค่าร้อยละ มาเสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย
2. ข้อมูลความคิดเห็นแบบประเมินค่าของกลุ่มนักศึกษาและกลุ่มผู้ประกอบการ นำผลการวิเคราะห์ค่ามัธยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มาเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย
3. ข้อมูลด้านข้อเสนอแนะและคำถามปลายเปิดของทุกกลุ่มประชากร นำมาเสนอเป็นความเรียงตามลำดับความถี่

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย